

EĞİTİM DÜŐÜNCESİNİN TARİHSEL GELİŐİMİ

Dr. ELİF ESMER

EĞİTİM NEDEN GEREKLİDİR?

- Toplumsal bir varlık olan ve bazı yeterliliklerle dünyaya gelen insan;
  - bulunduğu toplumun değerlerini,
  - bulunduğu topluma uyumu,
  - hayatını sürdürebilmek için gerekli bilgi ve beceriyi eğitim yoluyla kazanır.

- Öğrenmenin olduğu her durumda insanın davranışını değiştiren bir eğitim olgusu söz konusudur .

- Bireyin bu uyuma ulaşabilmesi için **ailenin, okulun ve toplumun** onun eğitimi konusunda ahenkli bir şekilde çaba göstermesi gerekir.

EĞİTİM DÜŞÜNÇESİNİN ORTAYA ÇIKIŞI

- Toplumun karmaşıklaşması ve iş bölümünün gelişmesiyle bireylerin toplumsal kurumlara, örgütlere olan uyumu zorlaşmıştır.
- Devletlerin ortaya çıkmasıyla eğitim, insana pratik bilgiler kazandırmanın dışında farklı misyonlar üstlenmeye başlamıştır.

DEVLET VE EĞİTİM İLİŞKİSİ

- Eğitim devlet sisteminin devamını sağlayacak özelliklere sahip vatandaşlar yetiştirme sorumluluğunu da üstlenmiştir.
- Siyasal bakımdan eğitimin görevi:
  - devlet düzenine olan sadakati sağlamak,
  - siyasal eğitim vererek, topluma bir birlik ve dayanışma ruhu kazandırmaktır.

ÇAĞLAR BOYUNCA EĞİTİM DÜŞÜNCESİ

- Dönemler arasında benzerlikler bulunabileceği gibi, bir çağı “o çağ” yapan özelliklerin anlaşılması gereklidir.
- İnsanın içinde bulunduğu çağın özelliklerine göre değişmesi gibi, eğitim düşüncesi de çağlar boyunca yaşanan pek çok **siyasi ve sosyal olayın etkisiyle** değişmiştir.

İLKÇAĞDA EĞİTİM DÜŞÜNCESİ

- Roma İmparatorluğu'na kadar bütün ilkçağ eğitim anlayışlarına hâkim olan düşünce sosyal zorunluluktur.
- Eski Yunan'daki devlet düzenleri eğitimi şekillendirmiştir:
  - **Isparta'da eğitimin amacı**, devlete hizmet eden ve onun işine yarayacak bedence kuvvetli asker yetiştirmektir.
  - **Atina'da eğitim** güzel bedensel ve zihinsel gelişim ile ruh ve ahlâk temizliği gibi değerleri sahiplenmiştir.

ORTAÇAĞDA EĞİTİM DÜŞÜNCESİ

- Ortaçağ'ın sosyal, siyasal, ekonomik ve hukuki düzenini belirleyen sistem **feodalitedir**.

Feodal düzen hem ilkçağın hem de modern çağın toplum yapısından oldukça farklıdır. ortaçağın **sosyal ve siyasi** yapısı ilkçağdan çok farklı görünmektedir.

- Bu farklılık her iki dönemin insana bakış açısında da kendini göstermektedir.

İlkçağ, insana insan olarak değer verirken **Ortaçağ**, iki büyük semavi dinin etkisiyle insanı Tanrı'nın yarattığı bir varlık olarak değerlendirmektedir.

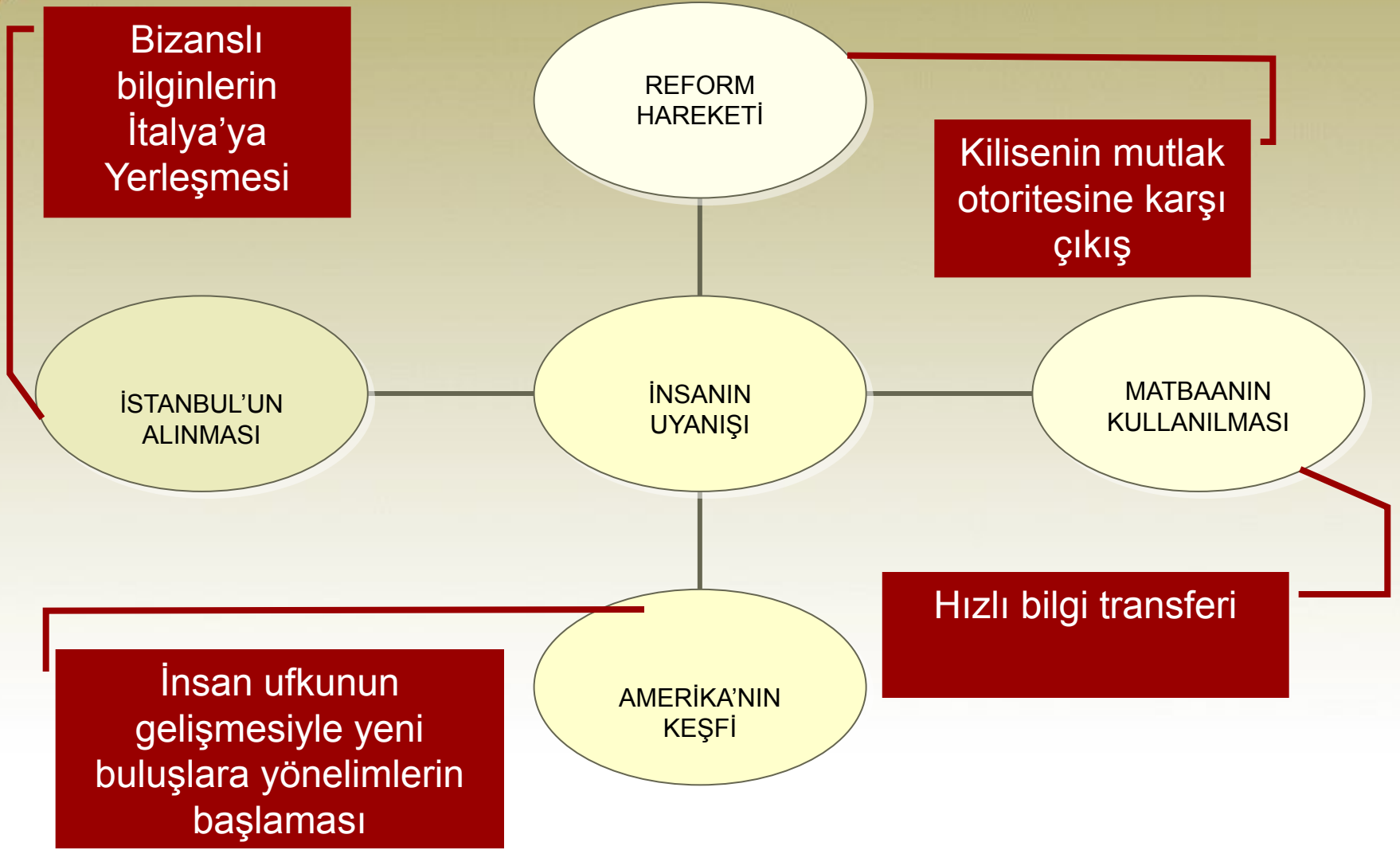

İNSANIN UYANIŞI

- 11. ve 13. yüzyıllarda;
  - Avrupa'da şehirlerin gelişmesi,
  - yeni mesleklerin ortaya çıkması,
  - artan ticaret hayatının gerektirdikleri, yeni şartlara uygun bireyin yetiştirilmesi gerektiğini ortaya çıkarmıştır.
- 13–14. yüzyılda özellikle bilim alanında artan canlılık *üniversitelerin* açılmasına neden olmuştur.

- 15.yüzyılın ikinci yarısından sonra ortaya çıkan olaylar insan düşüncesi üzerindeki baskının azalmasında önemli rol oynadı.

- Bu yaşananlar Avrupa ülkelerinde **Hümanizma ve Rönesans'ın** gelişmesi ve yayılması için temel hazırlamıştır:
  - **Rönesans** ile birlikte Ortaçağ düşünce sisteminden büyük ölçüde uzaklaşmıştır.
  - **Hümanizma** ile antik çağ edebi ve kültürel yönden yeniden canlanmıştır.

AYDINLANMA ÇAĞI

- 18. yüzyılda yayılarak, yüzyılın büyük bir kısmına hâkim olan “aydınlanma” düşüncesine göre artık insan aklını kullanmalıdır.
- Aydınlanmış insanın esas imajını geleneksel olan her türlü bağlardan ve vesayet altına girmişlikten kurtulma oluşturur.
- Aydınlanma felsefesi, eğitimde zgr, kendi yeteneklerine ve gücüne inanan bireyler yetiştirmeyi esas almıştır.

- **Fransız devrimi** yalnızca Fransa'da soylular ve halk arasındaki gelir dağılımı dengesizliğinin su yüzüne çıkışını değil;
  - eşitlik, özgürlük, kardeşlik fikirlerinin ortaya atıldığı
  - bunun uygulanabilmesi için özellikle eğitimde değişiklik yapılmasını öngören bir düşünce hareketidir.
- Eğitim dini içerikten uzaklaşmıştır.

ENDÜSTRİ ÇAĞI

- Endüstri toplumu geçmişin tarım toplumundan oldukça farklı nitelikler taşır.
- Bu toplum türünde ev tipi üretim yerini fabrikalarda kitle üretimine bırakmıştır.
- 19. yüzyılda İngiltere’de başlayan **Sanayi Devrimi** sonucunda İngiliz ve Amerikan eğitim sistemlerinde yaşanan değişiklikler, 20. yüzyılda eğitimin bilimsel dayanaklı bir uğraş alanı olarak ele alınmasını sağlamıştır

21. YÜZYILDA EĞİTİM

- Teknolojinin kullanımı sayesinde insanın eğitimi için geçmişe göre daha fazla seçenek ve olasılık vardır.
- Eğitim kuramcıları, içinde bulunduğumuz çağa uygun olarak “aktif birey” yetiştirme konusuna vurgu yapmaktadırlar.

Birey odaklı olma

İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ

- Bilginin Hızlı Transferi

---

bilgiye daha kolay ulaşılmasına olduğu kadar, bilginin hızla kullanılıp eskimesine de neden olmaktadır.

- Çok Kanallı Bilgi Akışı

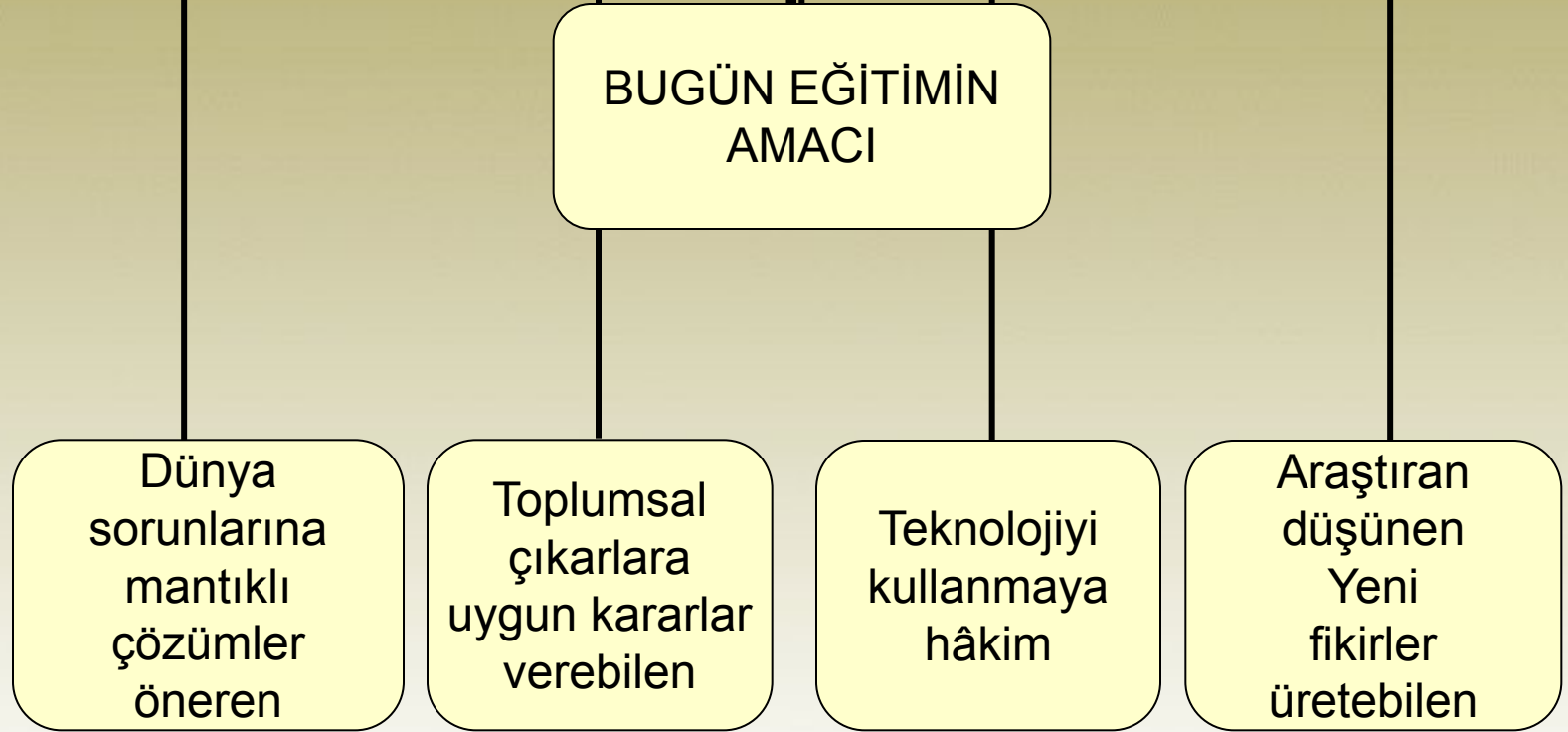
---

bir konuyu farklı boyutları ile öğrenebilmek için bazı fırsatlar yaratsa da aynı zamanda karar vermeyi güçleştirmekte

- Eğitim alanında “bireyin nasıl eğitileceği ya da nasıl öğreneceği?” sorusunun yanıtına ilişkin görüşler, bireylerinin taşınması gereken özellikler hakkında da bilgi vermektedir.

21. YÜZYIL BİREYİNİN ÖZELLİKLERİ

BİREYLER YETİŞTİRMEKTİR